

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Навчально – науковий інститут мистецтв
Кафедра методики музичного виховання та диригування

Методичні рекомендації
для вивчення, організації самостійної роботи студентів з
дисципліни

«Основи композиції»

для студентів вищих музичних навчальних закладів III- IV рівнів акредитації
за першим бакалаврським рівнем

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність – 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)
Спеціалізація – За предметними спеціалізаціями

Галузь знань – 02 Мистецтво
Спеціальність – 025 Музичне мистецтво
Спеціалізація – Хорове диригування

1.1.Опис (анотація)

Навчальна дисципліна «**Основи композиції**» базується на теорії і практиці професійного розвитку педагога-музиканта», що забезпечує процес художньо-педагогічної освіти бакалаврів, формує їх професійний розвиток, що є необхідним для майбутньої музично-педагогічної творчості, музично-педагогічної майстерності, музично-педагогічної культури. **Зміст дисципліни** полягає у ознайомленні майбутніх фахівців з науково-теоретичними основами композиції як виду мистецтва, її науковим апаратом, з різними видами композиторської техніки ХХ ст.; систематизації знань, удосконалення технічних навичок, набутих в курсах теорії музики, гармонії, аналізу музичних форм, поліфонії, інструментознавства та інструментовки; аналізі засобів музичної виразності, ознайомленні з типами розвитку музичного матеріалу; роботі над обробками народних пісень для голосу і фортепіано (бандура, баян), а також для хору а cappella чи з акомпанементом, написанні вокальних мініатюр (пісня, романс), роботі над музичними жанрами, написанні програмного твору; формуванню широкого художнього музичного кругозору майбутнього викладача; виховуванні вміння самостійно мислити, критично аналізувати прочитану літературу; навчити студентів складанню та виконанню практичних завдань з композиції.

Завдання курсу полягають 1) у теоретичному узагальненні музичних дисциплін, 2) в ознайомленні з найбільш видатною музичною літературою, що представляє різні стилі композиторського мистецтва, 3) в розвитку творчих здібностей. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати** основні засоби композиторської техніки, різновиди стилів і методів; отримати навички написання нескладних творів, творчо закріпити теоретичні знання.

1.2.Тип

Дисципліни спеціальної підготовки

1.4. Термін навчання.

1 рік, 1 семестр.

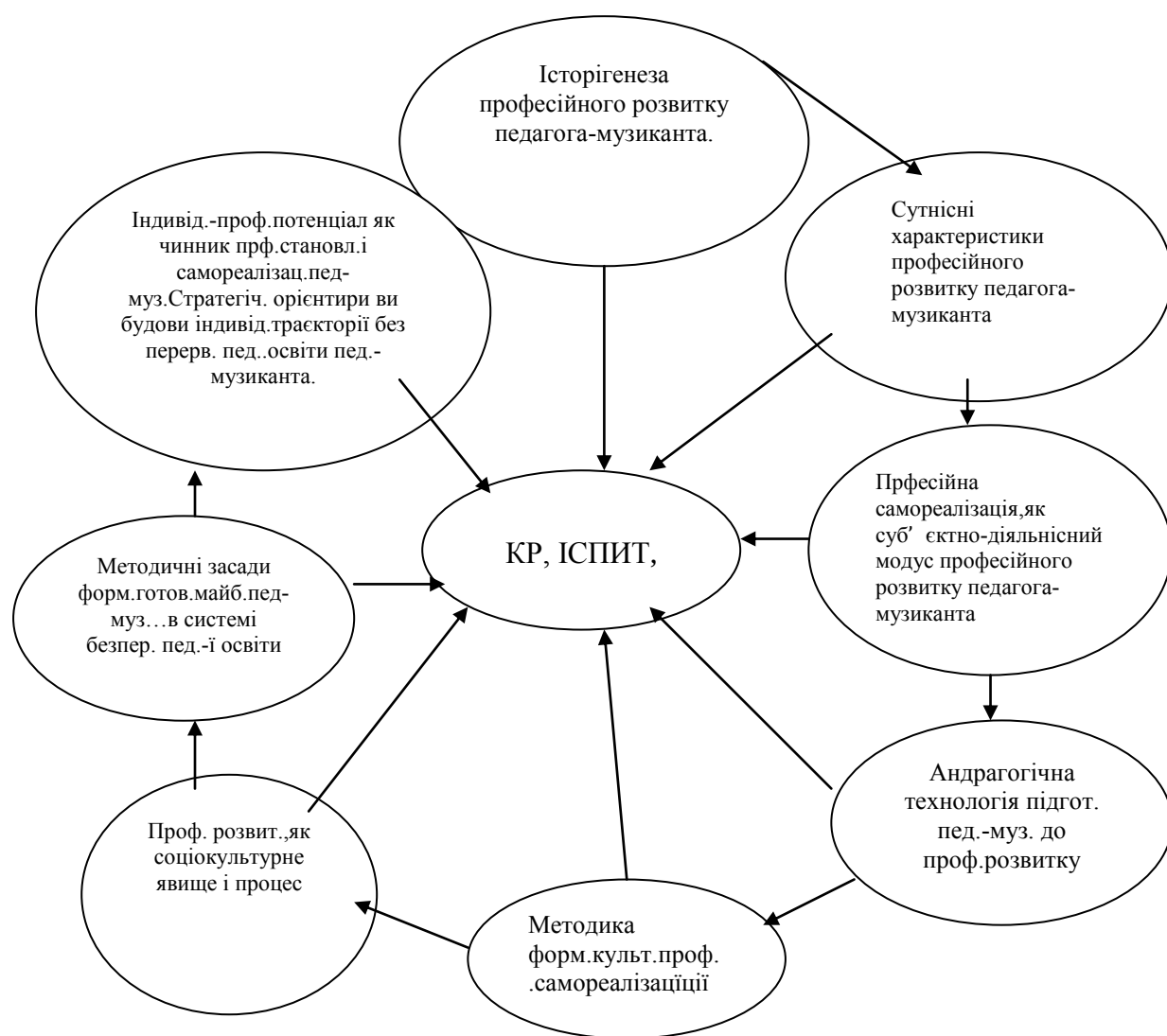
1.5. Кількість кредитів.

3,0 кредити, загальна кількість годин: 177 (165 – індивідуальні, 12 – консультації з дисципліни)

1.6. Викладацький склад.

Маник Віталій Юрійович – викладач кафедри методики музичного виховання та диригування

3.2. Структурно - логічна схема навчальної дисципліни

3.8. Мета і завдання навчальної дисципліни (модуля), результати навчання (знання, вміння, компетенції)

Мета викладання курсу «**Основи композиції**» полягає у формуванні педагогічних засобів професійного розвитку у процесі професійної підготовки бакалаврів освітнього напрямку «Мистецтво» з педагогічною спеціалізацією; оволодінні науково-теоретичними основами композиції, як складової навчальної дисципліни музично-педагогічної освіти у вищій школі; розвинути у студентів творчі здібності, допомогти йому навчитись самостійно працювати, творчо сприймати навколишній світ і відтворювати його за допомогою музичного мистецтва, вироблення елементарних навиків композиторської техніки. «Основи композиції» базуються на вивченні таких музичних дисциплін: теорія музики, сольфеджіо, гармонія, поліфонія, аналіз музичної форми, аранжування, інструментовка.

Дисципліна вивчає теоретичні основи композиції і шляхи їх практичного втілення.

Досягнення мети передбачає опанування майбутніми педагогами-музикантами змісту курсу, що виявляється у:

- стійкій мотивації культурного зростання засобами професії і усталеному професійному інтересі до безперервного оновлення індивідуально-професійного ресурсу;
- знаннях основних теорій розвитку людини засобами музичного мистецтва і розуміння їх основ для забезпечення оригінального використання ідей, а також проведення наукових досліджень;
- здатності до системної апперцепції і інтеграції галузевого знання та подолання суперечностей його об'єктивації у педагогічній реальності;
- здатності і уміннях використовувати знання для вирішення проблем особистісного взаєморозвитку себе і іншого у новому середовищі і культуровідповідних контекстах художнього розвитку людини;
- уміннях зрозумілого донесення власної професійної позиції до фахівців і нефахівців у музично-педагогічній галузі;
- навичках самостійно продовжувати навчання.

1.2.Успішність досягнення поставленої мети залежить від результативності розв'язання таких **завдань** спецкурсу:

- формування умінь самоорганізації творчого потенціалу відповідно до потреб професійної реальності і культурних вимог її вдосконалення
- формування професійного менталітету науково-педагогічного працівника музично-педагогічної і мистецької галузей
- формування соціально-професійних і між-предметних компетенцій
- формування музично-педагогічного професіоналізму педагога-музиканта
- розвиток здатності до інтелектуальної автономності.

1.3.Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти-бакалаври повинні

знати:

- основні теорії розвитку людини засобами музичного мистецтва і розуміння їх основ для забезпечення оригінального використання ідей, а також для проведення наукових досліджень;
- здатності до системної апперцепції галузевого знання та подолання суперечностей його об'єктивації у педагогічній реальності;
- здатності уміння використовувати знання для вирішення проблем особистісного розвитку і іншого у новому середовищі і культуровідповідних контекст художнього розвитку людини;

вміти:

- давати змістовну лаконічну характеристику історичної епохи і робити різнобічний узагальнений аналіз суспільно-політичних обставин, які сприяли появі даного музичного твору;
- характеризувати особливості розвитку музики на різних етапах її

- історичного функціонування, характерних мистецьких напрямів в умовах різних суспільних формацій;
- дати аналіз конкретних музичних творів з точки зору їх жанрово-стильових рис, музичної форми, мовно-виражальних засобів;
 - розкрити співвідношення традиційного і новаторського в музиці композиторів різних шкіл та творчих угруповань, спираючись на нові дослідження в галузі музичного мистецтва;
 - визначати головні теми прослуханих музичних творів.

3.9. Методи викладання дисциплін

Лекція, розповідь, бесіда, демонстрація, практична робота, повідомлення.

3.10. Методи оцінювання.

Індивідуальне та фронтальне опитування, контрольні роботи.

3.11. Перелік основної літератури

1. 1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник. – К.: Либідь, 1998. – 560 с. Асаф'єв Б.В. „Музична форма як процес”-Л., 1971.
2. Горюхіна Н.А. „Еволюція сонатної форми”- „Музична Україна”, К., 1973.
3. Зряковський Н.Н. „Загальний курс інструментознавства”-М., 1963.
4. Когоутек Ц. „Техніка композиції в музиці ХХ сторіччя”- М., 1976.
5. Ляшенко О.Д. Професійна підготовка майбутніх вчителів музичного мистецтва в умовах вищого навчального закладу/ О. Д. Ляшенко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти: Збірник наукових праць / Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Гуманістичні орієнтири мистецької освіти», 25-27 квітня 2013 року. – Випуск 14.(19) – Київ: НПУ, 2013.- С.88.
6. Назайкінський Є.В. „Логіка музичної композиції”- М., 1982.
7. Способін І.В. „Музична форма”-М., 1984.
8. Музичний енциклопедичний словник під редакцією Келдиша Г.В.- М., 1990.